1

โรงเรียนเข้มแข็ง ชนะ ยาเสพติด

สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำเรียน นิสิต นักศึกษา ภาคใต้สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยงพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งสถานศึกษาที่จะขับเคลื่อนงานด้านยาเสพติดจะสามารถเอาชนะยาเสพติดได้ จำเป็นต้องสร้างสิ่งเหล่านี้ขึ้น ได้แก่

สำนักพัฒนาการป้องกันและและแก้ไขปัญหายาเสพติด
สำนักงาน ป.ป.ส. เลขที่ 5 ถนนดินแดง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 02-247-0901-19 โทรสาร 02-245-9083
ปีที่พิมพ์ 2554 หมายเลขเอกสารเผยแพร่ 1-11-2554

2

ข้อมูลดี

โรงเรียนต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหายาเสพติด ทั้งในและรอบๆ โรงเรียนที่ถูกต้อง ได้แก่

1. ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยง/เบี่ยงเบนของนักเรียน
2. ข้อมูลพฤติกรรมการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
3. ข้อมูลพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยงในโรงเรียน และรอบๆ โรงเรียน

ข้อมูลเหล่านี้สำคัญต่อการวางแผน และหาวิธีป้องกันและแก้ไขที่เหมาะสมกับสถานการณ์

3

กิจกรรมหลากหลาย

โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมที่สอดรับกับธรรมชาติและความสนใจของนักเรียน โดยอาจมีการสำรวจหรือประชาพิจารณ์หาความสนใจเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหรือให้กับนักเรียนมีส่วนร่วมเป็นผู้กำหนดให้มากที่สุด และเนื่องจากนักเรียนมีความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นกิจกรรมในโรงเรียนจึงควรมีความหลากหลายครอบคลุมตามความสนใจของนักเรียนให้มากที่สุด เช่น ดนตรี / กีฬา / ศิลปะ / เต้นรำ / วิทยาศาสตร์ / Action / Drama

4

บริหารดี

ผู้บริหารต้องเปิดใจยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นของโรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาที่ถูกต้องมาวางแผนร่วมกับภาคีอื่นๆ เช่น สมาคมผู้ปกครอง สมาคมนักเรียนเก่า ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการรอบสถานศึกษา ฯลฯ เนื่องจากยาเสพติดเป็นปัญหาที่ไม่มีใครคนใด หน่วยใด แก้ปัญหาได้ตามลำพัง ต้องทำงานแบบสร้างภาคีการวางแผนการทำงานจากข้อมูลที่ถูกต้องย่อมทำให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

5 - 8

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน อาจแบ่งได้ดังนี้

1. การให้การรักษา
   1) การสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไว้ในการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสุขศึกษา พละศึกษาและอื่นๆ
   2) การเสริมสร้างทักษะชีวิต โดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์
   1) จัดป้ายนิเทศในชั้นเรียน หรือตามบอร์ดต่างๆ ในโรงเรียน
   2) จัดนิทรรศการในเวลาและโอกาสที่สำคัญ เช่น วันต่อต้านยาเสพติด
   3) จัดกิจกรรมเสียงตามสายในโรงเรียน
   4) กิจกรรมหน้าเสาธง
   5) จัดทำโปสเตอร์ แผ่นพับ ซีดี ดีวีดี หรืออื่นๆ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรื่องยาเสพติด
   6) การจัดบรรยายพิเศษ อภิปราย หรือโต้วาทีเรื่องยาเสพติด
   7) การจัดการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน ฯลฯ

3. จัดระเบียบและปรับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
   1) เพิ่มหรือเปิดพื้นที่ดี ให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องอินเตอร์เน็ต สนามกีฬา ชุ้มกิจกรรม บ้านหลังเรียน ลานกิจกรรม ฯลฯ
   2) ควบคุมหรือลดพื้นที่เสี่ยง บริเวณภายในโรงเรียนไม่ให้มีมุมอับ มุมปลอดและสถานที่สับตาที่จะเป็นแหล่งมั่วสุม เช่น ห้องน้ำ ดาดฟ้า ฯลฯ
4. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อน

   เพื่อโน้มน้าวชักจูงเพื่อนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้ปรับพฤติกรรมโดยการอบรมนักเรียนที่มีบุคลิกเป็นผู้นำให้เป็นแกนนำของกลุ่มเพื่อนและมอบหมายบทบาทให้ปฏิบัติ บทบาทกลุ่มเพื่อน เช่น
   1) บทบาทเพื่อนสนิทหรือเพื่อนซี้ ที่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลช่วยเหลือในปัญหาต่างๆ
   2) บทบาทเพื่อนเรียน ช่วยเหลือกันในด้านการเรียน เช่น ทำการบ้าน ติวหนังสือ เป็นต้น
   3) บทบาทนักเรียนแกนนำป้องกันยาเสพติด ในการเป็นแบบอย่างที่ดีไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
5. ดูแลช่วยเหลือ

   ครู/อาจารย์ ให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น
   1) ให้คำปรึกษากรณีนักเรียนมีปัญหาในชีวิต
   2) หากนักเรียนมีพฤติกรรมเสพยาเสพติดต้องส่งนักเรียนเข้าบำบัดรักษา ฟื้นฟูและให้โอกาสในการกลับเข้าศึกษาต่อ
6. เฝ้าระวัง

   สร้างระบบเฝ้าระวังในโรงเรียนเพื่อแจ้งเตือนในเรื่องยาเสพติดให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น
   1) สำรวจสภาพปัญหาและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ
   2) รับแจ้งข่าวสารและเบาะแสจากบุคคลภายในสถานศึกษาและชุมชน ในเรื่องเกี่ยวกับพื้นที่เสี่ยงรอบๆโรงเรียน
   3) แจ้งเตือนปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องด้วยการประกาศหรือแจ้งสถานการณ์ให้ทราบทั่วกัน ประชุมผู้เกี่ยวข้อง
   4) ปฏิบัติการแก้ไข ด้วยการสร้างสภาวะป้องกันปัญหาที่เหมาะสม